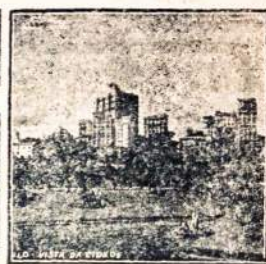

LIETUVIS

Redakcijos ir Administracijos
adresas:
"LIETUVIS"
Rua Bandeirantes, 92,
Caixa Postal, 1764,
São Paulo.

JORNAL LITHUANO
Lietuvių S-gos Brazilijoj Organas. Leidžia Spaudos D-ja „šviesa“
Prenumeratos kaina: Brazilijoj metams — 10\$000 pusei — 6\$000 atskiriems mėnesiams po 1\$000.
Užsienin: metams — 15\$000 pusei metu 8\$000. Atsk. numeris 300 reis.
Redakcija atidaryta kasdien nuo 10 iki 3 val. p. p. Sekmadieniais nuo 2 iki 4 val. p. p.

Redaguoja
St. Vancevicius

S-Ų METAI.

SÃO PAULO, 1936 m. Gegužės - Maisto mėn. 9 d.

NR. 19 (383)

P. St. Remenčius apie Lietuvai užėmė Abisinijos sostinę

Kaip žinome, į S Paulo neseniai atvyko naujai paskirtas Lietuvos Konsulato sekretorius P. Remenčius. Mūsų bendradarbis kreipėsi į P. Remenčių prašydamas šį tą papasakoti iš Lietuvos gyvenimo. P. Remenčius maloniai sutiko pasidalinti mintimis.

Pasikalbėjimo su mūsų bendradarbiu P. Remenčiumi pažymėjo, kad paskutiniu laiku Lietuvos gyvenimas pradeda po truputį gerėti. Užėjus krizei visame pasaulyje ir Lietuvai teko pragyventi sunkius laikus. Krizė yra vienas opiausių mūsų valstybės gyvenimo reiškinijų. Lietuvos Vyrinysbė dėjo ir deda labai daug pastangų kovoj su ekonominiais sunkumais. Tik sveikos ekonominės politikos dėka pavyko krizę žymiai sušvelninti.

Lietuva — žemės ūkio kraštas. Užėjus krizei visos valstybės įvedė prekų kontingentų sistemą, licencijas ir kitus svaržymus užsienio prekioms. Veikiant suvaržymams Lietuvai irgi teko ir dabar dar tenka pakelti sunkiū našta. Visų žemės ūkio gaminių kainos smarkiai krito, nes viduje pasidarė didelis jų perteklius. Nemazai prėkėkė Lietuvos ekonominiame gyvenime ir kaimiečių kaimyninių valstybių represijos bei politiniai santykiai.

Tačiau paskutiniu laiku Lietuvos ekonominė padėtis pradeda žymiai gerėti. Žymiai padidėjo sviesto, kiaušinių ir kitų žemės ūkio gaminių eksportas. Kaimiečių ūkio gaminiai turi tendencijos kilti. Jau šimtet daug mažiau parduodama prastokoliniusių ūkių. Vyrinysbė kė kiek žalėdama stengiasi padėti šis-kolinusiems ūkininkams. Pav. negalin-tieji iškarota sumokėti valstybės mokes-čių moka juos dalimis. Įstatymu sut-varkytas skolų grąžinimas, nustatytos kainos javams ir kitiems žemės ūkio gaminiams bei padaryta visa oile pager-nimų. Nors ir sunkūs laikai, tačiau Lietuvos gyvenimas nestovi vietoje. Ypatinai paskutiniu laiku pradėjo ky-vėti prekyba, augti pramonė, statyba ir t. t. Tas rodo, kad sunkiausi krizės laikai pradeda praėiti. Ir sunkiais lai-kais Lietuva smarkiai progresuoja. Lie-tuvos kaimas kultūrija, auga pramonė, prekyba, didėja žmonių tautinis susi-pratimas ir t. t.

Tektų dar prisiminti ir tariamuosius ūkininkų sunkumus, apie kuriuos dar ir dabar buvo rašyta vietos lietu-vių ir brazilų spaudoje. Esant sun-kiems laikams žmonės į viską reaguoja todėl juos nesunku sukurstyti. Reikia gi pažymėti, kad Lietuva turi daug priešų, kurie jau senai tiko ją pagrobti. Lietuvos priešai slapta kursto kaimie-čius ir stengiasi sukelti riaušes viduje. Todėl nėra ko stebėtis, kad atsiranda žmonių, kurie pasiduoda Lietuvos vals-

P. St. Remenčius
Lietuvos Konsulato sekretorius.

tybės priešų įtakai ir veikia automatiš-kei, drumsdami šalies tvarką ir ramy-bę. Tačiau tokių apakelių nedaug tėra Svetinų valstybių agentų kurstyamas susipratę Lietuvos piliečiai nepasiduoda nes gerai žino, kad kiekvienam lietu-viui brangiausias daiktas yra sava ne-priklausoma valstybė.

Tenka pastebėti, kad tariamieji sunkimai užsienio lietuvių ir bendrai užsienio spaudoje labai dažnai būna perdėti ir išpusti. Iš menko nesupira-timo ir kokio nors nelemto įvykio pa-daromasi revoliucijos, sunkimai ir t. t. Tuo tarpu Lietuvos gyvenime nieko nėra nepaprasto. Jei ir pasitaiko kokių nors blogybių, tai dažniausiai jos būna mūsų taatos ligo vergavimo svetimiems padariniai. Lietuvos jaunoji karta atsi-kratys sv-timų neigiamų įtakų. Jos ir dabar kasdieną nyksta.

Vis tik nežūrint į sunkius laikus nežūrint, kad Lietuvos rama gyvenima stenzinasi drumsti jos priešai, ji visose gyvenimo srityse sparčiais žingsniais žengia pirmyn. Jos nepaprastą pažan-gą šiandien mato ne tik lietuviai, bet ir svetimtaučiai, kurie nors šiek tiek pažįsta Lietuvą.

TIK „LIETUVI“ SKAITYDAMAS
VISA ŽINOSI.

Gegužės 5 dieną italų kariuomenės dalys su maršaliu Badoglio priešaky užėmė Abisinijos sostinę Adis Abeba. Sąryšis su tuo visoje Italijoje buvo iškabintos vėliavos ir suraukštos didžianios manifestacijos. Abisinijos kariuomenės dalys su dideliais nuostoliais vis traukiasi gilumon. Abisinijos imperatorius Negus skubiai išvyko iš savo tėvynės ir buvo priimtas į vieną anglų karo laivą, kuriuo nužabentas į Port Said miestą.

Pelestinoje vis dar neramu

Kruvini susirėmimai Pelestinoje tarp arabų ir žydų sukėlė ant kojų beveik viso pasaulio žydus. Visur žydai reiskia protestus prieš arabų barbariškumą ir prašo kitų valstybių, ypatingai anglų, intervencijos. Naujausios žinios praneša, kad Pelestinoje vis dar neramu. Net ir po laimėjimo yra bejėgė kovoje su inžiusiais arabais.

Lietuvos policija suėmė kontrabandini laivą.

Balandžio 2 d. Liet. pasienio poli-cijos pareigūnai, laivas ir kontrabanda konfis-licija pastebėjo stambų kontrabandinį laivą „Willy“. Po atkaklios kovos ir susisaudymo mūsų policijos laivas „Partizanas“ „Willy“ paėmė. Kontra-bandinio laivo septynių žmonių įgula yra sumita ir pasodinta į kalėjimą. „Willy“ mūsų vandenys varė kontra-bandą ir sulaukomas pasipriešimo mūsų pasienio saugumo organams. Laive buvo padaryta pagrindinė krata ir rasta spirito, galanterijos bei kitų kontraban-dinių prekių. Pagal veikiančius įsta-

Sprendimas Tauragės „Maisto“ byloje.

Didįjį šeštadienį Šiaulių apygar-dos teismas pasiekė sprendimą Taura-gės „Maisto“ byloje. Visi teisiamieji pripažinti kaltais ir nubausti: buv. vyrinysias „Maisto“ direktorius Jonas Lapėnas 8 metais sun-kiųjų darbų kalėjimo, buv. Tauragės skerdyklos direktorius P. Pranculis taip pat 8 metais s. d. kalėjimo, buv. Tauragės skerdyklo- direktorius P. Kubijus 4 metais s. d. kalėjimo. Jono Lapėno brolis Petras Lapėnas ir jo žmona Konst. Lapėnienė nubausti po 2 met. s. d. kalėjimo. Iš nuteistųjų pri-teistas 500.000 litų civilinis teiskyns skerdyklos direktorius P. Pranculis taip ir visas jų turtas konfiskuotas.

Anglijos memorandumas Vokietijai.

Šiomis dienomis Anglija įteikė naują memorandumą Vokietijai dėl Lo-karno sutarties sulaužymo ir Reino zonos remilitarizavimo. Ką atsakys vo-kiečiai į naują anglų momerandumą, nežinia. Greičiausiai, kad visas kilęs triu-kėmas pasibaigs naujomis derybomis su vokiečiais nes Hitleris nenusiųs ir nenori priimti anglų ir prancūzų pasiūlymų. Gi pradėti karą ne vieną valstybę nenori.

Tautų Sąjungos vaidmuo politikoje nežymus

Paskutiniu laiku iškilus Europoje naujoms tarptautinėms komplikacijoms Tautų Sąjunga pasirodė visiškai bejėgė sutvarkyti įtemptus Europos valstybių santykius. Nei Italijos-Abisinijos konflikte, nei kitur Tautų Sąjunga nepa-rodė pakankamai savo galios ir autori-teto. Su jos nutarimais visos valsty-bės labai mažai skaitosi. Ypatinai nusmuko Tautų Sąjungos autoritetas paskutiniu laiku.

LIETUVOJE

Lietuvoje pastatytos penkios naujos ligoninės.

Per paskutiniuosius penkerius metus apskrityje ir miestų savivaldybės pastatė gražias ligonines Panevėžyje, Tauragėje, Rokiškyje, Telsiuose ir Sakiuose. Šiuo metu yra statomos arba jau baigiamos statyti ligoninės Alytuje, Kedainiuose ir Zarasuose. Be to, šiemet rengiamasi statyti ligoninės Mažeikiuose ir Kaune. Tuo būdu šiemet būtų pastatytos ir įrengtos dar 5 naujos ligoninės.

Tsb.

Lietuvos ūkininkų savaitė.

Kovo 30 d. Kaune prasidėjo ūkininkų (vadinama Žaliųjų) savaitė. Jos metu vyksta visa eilė ūkiškų įstaigų ir organizacijų suvažiavimų. Ūkininkų savaitė prasidėjo gausiu ūkininkų „Pie nuocentru“ suvažiavimu, kuriame dalyvavo keli šimtai pieno perdirbimo bendrovių įgaliotinių.

Tsb.

Kursai užsienių lietuvių mokytojams Palangoje.

Drągija užsienio lietuviams remti šiais metais vasaros metu Palangoje rengia 30 dienų Lietuvos istorijos ir lietuvių kalbos užsiniuose dirbantiems lietuvių mokyklose lietuviams mokytojams kursus. Į kursus mokytojai kviečiami iš įvairių valstybių. Kursantams bus suteikta progą aplankyti įdomesnes Lietuvos vietas.

Tsb.

Klaipėdoje bus statomi vokiečiams du laivai.

Klaipėdos Lindenu laivų dirbtuvės gavo vokiečių užsakymą pastatyti

du transporto laivus. Vokiečių laivų dirbtuvės esą, pripildytos užsakymais, todėl ir tekę kreiptis į Klaipėdos laivų dirbtuves.

Pernai metais Lindenu laivų dirbtuvėse buvo pastatyti du moderniški laivai rusų miško medžiagai plukdyti.

Tsb.

Lietuvoje laukiama Sovietų Rusijos ūkio atstovų.

Paskutiniuoju metu tarp Lietuvos ir Sovietų Rusijos eina gyva ūkiška prekyba ir stiprėja abiejų valstybių ūkiški santykiai. Jiems dar labiau išplėsti bei sustiprinti pernai Sovietų Rusijoje lankėsi Lietuvos ūkio atstovai, su tuometiniu žemės ūkio ministru J. Aleksa ir finansų viceministru J. Indriūšiu priešakyje. Šio apsilankymo metu sudarytas abiejų valstybių ūkiškas susitarimas, kuris atidarė plačias duris abiejų valstybių ūkio gaminių prekybai.

Dabar Kaune laukiama atvykstančių Sovietų Rusijos atstovų. Jų atsilankymo proga, pernai sudarytas Lietuvos ir Sovietų Rusijos ūkiškas susitarimas būtų dar daugiau praplėstas. Be to, Lietuvoje Sovietų Rusijos atstovai gautų progos arčiau susipažinti su Lietuvos žemės ūkiu, gamyba ir ūkiškais organizacijomis.

Tsb.

Uždaryti lietuvių draugijų skyriai.

Dabar jau nėra tos savaitės, kad lenkai neuždarytų bent keičiolika lietuvių draugijų skyrių. Štai maždaug vienos savaitės bėgyje lenkai uždarė šiuos lietuvių Šv. Kazimiero draugijos skyrius: Adučiškyje, Gilutuose, Dvarakė, Kalvesalyje, Maksimonyse, Gaveikėnuose, Užsilyje, Balaveckuose ir Ivanėnuose. (vis Švenčionių apskr.)

Braslajos apskrityje uždaryti šie skyriai: Jurėnuose, Vainiūnuose, Užgiryje ir Bikauskuose. Be to, toje pačioje apskrityje sulaukytas veikimas šių skyrių: Zabarninkų, Kupčialų, Medžių ir Damojų sodžiuose.

Be to, lenkų spauda praneša, kad šiomis dienomis uždarytas Šv. Kazi miero draugijos skyrius ir skaitykla, Valkintke, o Veikučių sodžiui Švenčionių apskrities neleistu įsteigti naujas skyrius. Ar tai neiškus lietuvių kultūrinio veikimo pogromas Vilniaus krašte?

Tsb.

Lietuvos kredito kooperatyvai 1935 metais.

Praėjusiais metais Lietuvoje buvo 261 sodžius ir 208 miesto kredito kooperatyvai; iš viso — 369 kredito kooperatyvai.

Sodžius kredito kooperatyvuose buvo 85.576, o miesto 26.333 nariai; iš viso juose buvo 111.909 nariai. Visi kredito kooperatyvai turėjo savo kapitalo apie 12½ milijono litų ir indėlių apie 29½ milijonų litų. Kooperatyvų skolos bankams ir kitoms kredito įstaigoms siekė per 19 milijonų litų; išdėtųjų nariams paskolų suma siekė beveik 57 mil. lt.

Tsb.

Nuo potvnio nukentėjusiems šelpti provincijoje renka aukas 84 komitetai.

Iki šiam laikui nukentėjusiems nuo potvnio šelpti visoje Lietuvoje yra susiorganizavę 84 komitetai, iš kurių 19 apskričių, 8 miestu ir 57 valsčių. Šiuo laiku visi tie komitetai energingai renka aukas nukentėjusiems nuo potvnio šelpti. Tiems komitetams rinklėvų ženklėliai yra teikiami iš Kauno.

Penki Lietuvos laivai Klaipėdos uoste.

Balandžio 5 d. į Klaipėdos uostą buvo suplaukę net 5 Lietuvos jūriniai prekybiniai laivai: „Maistas“, „Klūfrost“, „Barfrost“, „Holland“ ir „Gotland“.

Pirmieji trys priklauso akc. b-vei „Maistas“, paskutiniai du Klaipėdos laivninkystės bendrovei.

Visi 5 laivai plaukioja po Lietuvos vėliava, be to, yra dar ir ištastas laivas — „Friesland“, kuris šiuo metu randasi viename Anglijos uoste.

Reikia pastebėti, kad Klaipėdiškių laivyninkystės bendrovių laivai, dar iki šioliniai yra vadinami nelietuviškais vardais.

Penkių metų darbų planas jau sudarytas.

Žemės ūkio ministerijoj penkių metų darbų planas jau sudarytas ir pateiktas ministeriui patvirtinti. Pagal tą planą pirmoj eilėj numatoma vykdyti žemės nusauginimo darbus. Visą planą įvykdyti apsieis apie 20 milijonų litų.

Žiurkės užplūdo geležinkelio ruožą

Paskutiniu laiku Klaipėdos geležinkelio ruožė priviso labai daug žiurkių, kurios šeiminkauja geležinkelio ruostuose viską be pasigailėjimo naikindamos. Toks žiurkių antplūdis yra paaiškinamas tuo, kad miesto magistratas joms dažnai paskelbia kovą. Paskelbus mieste žiurkių naikinimo savaitę, žiurkės atbėgo į geležinkelio zoną.

Nė vienas Klaipėdos geležinkelininkas nuo tokių atėjūnų yra nukentėjęs. Dažnai žiurkės, neturėdamos ką grauzti, sugrauzia geležinkelinukų kepurės.

Iš anksto sutvarkys Kauno maudyklės.

Kauno miesto savivaldybėje išskelbtas klausimas po Velykų energingai pradėti tvarkyti Kauno maudyklės. Prie maudyklų savivaldybė pastatysa keletą būdelių nusirangimui, sutvarkys maudyklės takus ir įves kitus patogumus. Be to, norima, kad miškų pirkliai iki maudymosi sezono mišką išplukdytų.

Žagariečių Agnona.

Kasos.

(tęsa)

— Klysti, Irena, mano širdis taip pat linkmsa, kaip ir veidas! Žinau, aš nekaltas, ir kaltintojai ilgai tų patirs. Juk žinau, Irena, kad viskas dienos švieson išleina — išeis ir mano nekaltumas, ir būsiu atleistas nuo bausmės, iš ištrėmimo. O už mergaitės žuvinčių kasų atsiminimą būti apkaltinto — ar ne džiaugsmas tai?! Ir dar — mylimos mergaitės!..

— Irena, Irena, tu nežinau ką mergaitės kasos reiškia vyrui!

— Paprastai mažomis! — jo ne-suprasdamu, atsakiau.

— Ne, Irena! Tik įsivaizduok sau tokias kasas... Ak, tik-ra tiesa! — sakė jis tuos žodžius kirbinodamas, pagaliau visai nutilo ir susumagė. Po pertraukos, lyg pabudęs iš miego, tešė savo kalbą: — Tikra tiesa — aš ne pats nežinau, kur ten yra ta mane verg gindanti jėga: ar spalvoj, ar švelnume, ar tame, kad jos mano išrinktosios galvatę puosina?.. Bet man rodos, kad moters kasų didžiausioji save traukimo jėga ir grožis ar tik nebus formojų jų sutaisyimas ir priderinimas prie jų savininkės padėties, atspalvio ir abelno moters kuklumo.

— Ak, kasos! Žiūrint į jos kuk-

lį kakta, puosimą rūpestingai suglostytas vinglais, pajausdavau viliojamą įtonų šalį, į šalį, kur ganta melies papak-s audžia, kur akį žavintis ir širdį gaivinantis — saldus žolynų kvapas, alpina jausmus, verčia sielą svajonit sparnais laimės dausose skrajoti į šalį, kur vien motė ir nesibaigęs džiaugsmas gyvena...

— Tas juodo dėimanto spalvos kasas glostydamas girdėjav jos krūtinės skambius, klausia mesinantis, muzikos aidus, kurių aš nežinau klausytis norėjav ir tą muziką aš supratau, ji mane suprato ir viliojo, masino už vargą užgesį vien džiaugsmu atmokėti!..

— Toli nuo jos būdamas, troškū jį jaudinau ir vien jos kasų tikras atsiminimas mane atgaivindavo.

— Jos nematydamas, svajonė iš jos kasų spinduliuotą būnės audėklą audžiau, juoni stelvarto tyruose dangė-maui apsigynimui nuo želstančio gyvenimo audrų!..

— Irena, nejaugi tu tikrai nežinai ką mergaitės ypatingo gražumo ir tikslios formos kasos mylinėsim ją vyrui reiškia? — iš sielos kelmuo, po vieną raidę surankiotas žodžiais paklaupė manęs brolis.

— Tur būt, ne! — atsakiau, pas-kendusi sielos lementacijoj.

Nors neigiamai, bet brolio žodžius — kasų įvertinimą giliai širdin įsidėjav; ir kiekvieną žodžių kuo aiškiausiai atsiminsiu ligi mirties, nes jie buvo tartum aštriu kirviu, manim įkirstu... — Kasos, kdsos!.. — kalbėjo jis, lyg nesitenkindamas mano atsakymu: — Kasos!.. Jos ir dabar kelia mano širdy džiaugsmą! Nors tas džiaugsmas dažnai ir pereina į skausmą, bet tik atsiminus kasų žavintį grožį vėl širdy užsikuria džiaugsmo liepsna, kuri mane šildys ir tolimoj šalčių šaly, tol, kol dūkstančių sniegų audros jos neįveiks ar alkani žvėrys neišplėš iš mano krūtinės!..

— Ne, Irera, jos kasos yra ypatingos! — atsakė brolis. Po to jis pažvelgė tolimon, tautum pažvelgdamas gerybių gelmes, ir ėmė jausmingai kalbėti: — Ak, ta žibandioji spalva, tas ypatingas blizgėjimas, kuriame, lyg veidrody, atsispindi jos sielos tyrumas, ta rinktinioji forma: dvi pyni aplink kuklią jos galvatę, tartum moters pagarbai apvainikuotos, ir tie rūpestingai, tiksliai suklotyti ant jos drąšios, savimi pasitikinčios kaktos vinginiai, daro ją didinga, gražia ir miela. Ir aš už jų gražumą, žavumą, ypatingai atsilyginsiu: ta brangiai malonų jos kasų atvaizdą nebusiu su savimi į šalčių, ledų ir sniegų šalį. Tas atvaizdas sti-

prina mane! Kancija nėra ir nebus mano baisis! Žinok, Irena, man nebus baisi ištrėmimo kancija!..

— Ar tavo nelaimės kaltininkė aš pažįstu?! — nors seniai spėlojav, bet paklausiau jo dėl tikromo.

— Tai Ida Maldytė, kurią aš pasiskyrjav ir kuri mane pasirinko amžinai!.. — aukščiausio džiaugsmo tonu atsakė brolis.

— Ak, ta, ta juodų gyvačių savininkė, kuri kiekvieno praeivio akį pagausna, o vyrų širdis sužeidžia.

— Ak, ta, ta!.. — brolis džiaugsmingai kartojto mano žodžius. — Ta mano džiaugsmų versmė, ji buvo čia šiandien mane aplankyti. Tai linksma ir akadudu... Gal dangian jos nebematytiu ir... — žodžiai nutrūko, veide pasireiškė kancijos; stipriai giliaudamas abiem rankom grotų statinius, jis kalbėjo: — o gal ir tikrai nebematytiu jos, o gal ir visų savųjų nebematytiu!..

— Aš apalpuo tiek grotais, sargai mane išnešė ir nuo to savo mielo brolio nebemačiau — jį išvežė.

Irena sukniubusi ant stalo kūkčiojo, o auditorijoj viešpatavo mirtina tyla. Tik po ilgos pertraukos atsipeikėjusi ir apmirusi tęsė:

— Ilgai galvojavu, kuomi Idai už tai atkeryti!.. Pagalinau, nusprendžjav nukirpti jos kasas. Greitai po to ji dingė iš miesto, ir vis dėl to sužinojav jog ji yra čia tada pasistengjav ir aš jį čia įsigavti ir tikslą pasiekiu... (b. d.)

Prof. Ed. Volteriu 80 metų

Neseniai Vytauto Didžiojo universiteto profesorius Eduardas Volteris atšventė savo amžiaus 80 metų sukaktuves. Jubilijatas gimė 1856 metų kovo 19 d. Rygoje. Ten pat išėjo ir aukštesnius mokslus. Aukštuosius mokslus ėjo Maskvos, Tartu, Leipcigo ir Char-kovo universitetuose. Mokslinių studijų reikalai Eduardas Volteris apvažinėjo visą Rusiją, Pabaltijo valstybes, Vakarų Europą ir Balkanus. Dar prieš karą jis kelis kartus lankėsi ir Lietuvoje, kur studijavo Vilniaus, Kauno ir Suvalkų gubernijų archeologiją. Čia jis susipažino su mūsų tautinio atgimimo veikėjais, arčiau pažino mūsų reikalus ir pats tapo jų drąsų gynėju prieš rusų valdžią. Tuo pačiu metu įsiai su rado kelias vertingus mūsų senosios literatūros paminklius. Visa tai savo lėšomis profesorius Eduardas Volteris išleido atskirais knygomis.

1885 metais Eduardas Volteris buvo paskiriamas Petrapil'o universiteto privatdocentu. Drauge jis dirbo ir mokslų akademijos bibliotekoje. Tais laikais Eduardas Volteris daug padėjo ir lietuviams studentams, ypač Kazimierui Bugai ir Pranci Vaičaičiui. Ypačingai atžymėtinas jubilijato nuopelnas, kad jis ištraukė ir į mūsų kalbos tyrinėtojų viršunes pastatė velionį prof. Kazimierą Būgą.

1918 metų Eduardas Volteris atvyko į Lietuvą. Čia tuojau pradėjo organizuoti bibliotekas, muzėjus ir Vytauto Didžiojo universitetą, kuriame jis profesoriavo nuo pat jo įsteigtumo. Tirdamas mūsų krašto praeities paslaptis, Eduardas Volteris dar ir dabar daro daug kasinėjimų mūsų piatakalmuose ir kitose istorinėse vietose.

Profesoriaus Eduardo Volterio 80 metų sukaktuvės buvo gražiai paminėtos kovo 21 dieną. Jubilijatas susilaukė gausių sveikinimų iš mūsų organizacijų ir mokslo įstaigų. Juk reikia pažymėti, kad Eduardas Volteris, nežinodamas savo senatvės, dar ir dabar uoliai dirba visuomeninį savą ir dabar. Ypačingai jo nuopelnai yra lietuvių ir latvių tautų susiartinimui.

Tsb.

Kaip bus draudžiami miškų darbininkai.

Miškuose per 3-4 žiemos mėnesius dirba vidutiniai apie 8-10.000 darbininkų, kurių draudimo reikalas iki šiam laikui nebuvo tinkamai sutvarkytas. Dabar tas klausimas buvo apsvarstytas ir galutinai išspręstas pasukiniam miškų tarybos suvažiavime.

Taryba nutarė, kad turi būti draudžiami visi miškuose dirbą darbininkai, jei jis dirba prie pavesto jau darbo ne mažiau kaip vieną mėnesį. Šiame atsitikime nebus daroma jokio skirtumo tarp darbininkų vienos šeimos narių.

Steigiamas tolio fabrikas.

Vilijampolėje, buvusiam degtukų fabrike, Varnių g-vėje, ruošiamasi įsteigti tolio fabriką. Fabriko steigimo reikalu jau paduotas prašymas Kauno miesto burmistrui.

Užsienio lietuvių mokykloms išsiųsta 2.180 knygų.

Draugija Užsienio Lietuviams Remti, šiais metais, įvairiems užsienio lietuvių knygynams išsiuntė 909 egz. knygų už 1805 litus ir užsienio lietuvių įvairioms mokykloms 2180 egz. knygų už 3396 litus. Visų knygų vertė siekia 4201.

Važiuodami motociklu užsimušė du jauni vyrukai.

Balandžio 5 d. 8 val. vakaro netoli nuo Jaksterkių važiuodami motociklu užsimušė du jauni vyrukai Manglitz, 20 metų ir Mitweg, 23 met. amžiaus. Pirmasis yra dvaro darbininko sūnus, o antrasis darbininkas. Abu nebelaiviams stovyje ir važiuojo apie 90 klm. greičiu.

Sulaikyta daug komunistinės literatūros.

Balandžio mėn. 3 d. pas Praną Marcinkevičių, gyv. Kaune, Utenos g. 4 nr., buvo padaryta krata, kurios metu užrakinatame sandėlyje, kurio raktas buvo jo bute, rasta pilna pintinė ir žemėje įkasta pilna dėžė komunistinės literatūros — 2.227 egz. Tą literatūrą sudaro laikraščiai, brošiūros ir įvairios proklamacijos.

Kratos metu pas Praną Marcinkevičių atėjo su maišu pilietis, Vulfas Starobinas, gyv. Kaune, Jonavos g. 29 nr. Patikrinus maišą, rasta jame 3.963 egz. komunistinės literatūros: laikraščiai, brošiūrėlių ir įvairių atsišaukimų.

Be to, pas V. Starobiną rastas sąrašas, iš kurių slapų komunistų spaustuvių ir kiek turi jis paimiti komunistinės literatūros ir į kurias provincijos vietas ir kurį kiekį turi jos išsiuntinėti.

Susekta komunistinė spaustuvė „Kova“.

Šių metų balandžio 7 d. Kaune valstybės saugumo policija pas kai kuriuos komunistus padarė krata. Pas pil. Juozą Piligrimą, Antano sūnų, gimusį 1911 m., gyvenusį Iliškių kaime, Garliavos valsčiuje, rasta slapta rankinė komunistų spaustuvė «Kova». Spaustuvė buvo paslėpta po virtuvės grindimis, specialiai padarytame rūsyje joiti į spaustuvę galima tik išėjus virtuvės plytos orkaitę (duchovką). Spaustuvėje rasta apie 50 kg. rašmenų, rėmai ir volieliai. Tame pačiame rūsyje, kur buvo rasta spaustuvė, rasta ir 12.837 egz. komunistinių atsišaukimų. Be to, ten pat rastas nemažas pluoštas komunistinių rankraščių bei korespondencijos. Konfiskuota spaustuvė atgabenta į V. S. Departamentą. Piligrimas ir jo žmona sulaikyti.

150 bedarbių gavo darbą.

Keliant siaurąjį geležinkeluką Šiauliai — Biržai už Šiaulių miesto, prie perkėlimo dirba apie 150 miesto bedarbių ir 50 moterų. Kad kiek galima greičiau įvykdyti geležinkeluko

perkėlimą, j. darbą įkinkyti trys garvo žiai ir daug vagonų.

„Maistas“ taip pat steigs užkandines.

Atitinkamose ekonominėse organizacijose iškeltas klausimas, kad greta «Pienocentro» pieniškų valgių užkandinių būtų įsteigtos ir «Maisto» mėsiškų valgių užkandinės. Numatoma, kad tokiu būdu «Maistas» susitaręs su «Pienocentru» steigs bendras užkandines su atskirą valgyklų salėmis.

Kariuomenės su visuomene susiartinimo šventė.

Gegužės 17 d. nutarta Kaune su-ruošti kariuomenės su visuomene susiartinimo šventės Jos tikslas — visą tautą paruošti krašto gynimui. Pernai įvykusi tokia šventė davė ginklų fondui apie vieną milijoną litų.

Kariuomenės ir visuomenės susiartinimo šventės tradicine data priimta gegužės 11 d., jeigu ta diena išpūls sekmadienį, o jei ne, tai pirmą sekmadienį po gegužės 11 d., nes tą dieną 1919 m. mūsų kariuomenė vyšk. Karevičius pirmą kartą iškilmingai prisiskindino.

Šventės programa svarstoma. Kaune į šventės rengimo komitetą įeina kariuomenės štabo, šaulių sąjungos ir visų kariškų organizacijų atstovai. Provincijoje šventei ruošti komitetai taip pat sudaromi. Juos organizuoja šaulių būriai, kviesdami į darbą ir kitas organizacijas.

TIK «LIETUVY» PASISKELBĖS TAMSTA TURĖSI IŠ SKELBIMO NAUDA. SKELBIMU KAINOS PRIEMIAUSIOS.

Lietuvių Tauta ir jos paskirtis

(tąsa)

Vilniaus krašte nebuvo nė vienos bažnyčios, kur nebūtų skaitoma lenkiškų evangelijų ir pamokslų ir gal nė vieno dvaro, kuriame būtų rūpėjusi lietuvių sąmonė. Antra vertus, reta bažnyčia rasdavos, kur būtų gerbiama lietuvių kalbos teisė. O jei atsiminsime lietuvių rašto uždraudimą ir rusų valdžios panieką lietuvių kalbai, tai visiškai suprastame, kodėl Vilniaus krašte pavėlavo mūsų tautiškas atgimimas.

Kas pasiekta rusų lenkų Vilniaus krašte? Tautinė liaudies sąmonė apmarrinta. Kaimietis katinai yra lenkas tik bažnyčioje, kadangi dvasinė valdžia jį lenkiškai maldina; kaimietis pravoslavas tik cerkvoje rusas, kadangi rusiškai meldžiasi, o šitip jau kasdieniniame gyvenime jie abeji vadina save «tuteišais» ir kalba arba poprotemu (gudiškai arba lietuviškai). Lenkija skelbia jiems lenkiškumą, kaip misijonieriai skelbia šokią ar tokią religiją. Vadinasi, lenkų nacionalizmas imperia- listiškas, kurs naudoja svetimą etnogra- fų medžiagą dauginti savo tautai, siekdamas nustelbti ir susiprasti lietu- vių elementą. O kurie kalba gudiškai, tai tie laikomi jau tikrais lenkais. Bet kad patys kuo skelbia netiki, tai rodo lenkų kolonizacijos politika: žemė Vilniaus krašte dalinama ne tuteišams,

o tik osadnikams, iš Lenkijos atgabenties žmonėms. Pagaliau ir valdininkai tam kraštui parenkami ne iš vietinių, o iš Galicijos ar iš kitų Lenkijos sričių.

Imperialistinio nacionalizmo carinės Rusijos ir dabartinės Lenkijos metodai vienodi. Carienė Kotryna pavadinė tikrąją Lietuvą Litovskąja gubernija, o Muravjovas paskum Sieverozapadnyj Kraį. Ar ne panašiai daro dabar Lenkija? Užgrobusi Vilniaus kraštą, pavadinė jį Litva Srotkova, o paskum, dar prie maršalo Pilsudskio gyvos galvos jis buvo pramintas Poluocono Zachodni Kraį. Dargi poeto Mickevičiaus kūriniai, kaip pasiekė mus žinia, lenkinami. Kuriam galui? Tam, kad lietuvis ir lietuvių vardas išnyktų? Bet šiandien, kada rašto technika paskidusi po visa pasauli, sunku praeitis klastoti. Išplėšus vieną istorijos lapą, savaime atsiskleidžia kitas, kurs užėina prasi- žengimo pėdsakus.

Vilniaus kraštas savo istoriniais, etnografiniais ir ūkiniais pažymiais sudaro su Kauno kraštu glaudų vienetą, o demarkacinės linijos, arba, kaip pasakui- niu metu imta sakyti, administracinės linijos, tas vienetas suskaldydats, visai nepaisant šių gyvųjų ryšių. Kokiais motyvais galėtų būti tai pateisinta? Jokiais. Kad Vilniaus kraštas skursta, tai gali kiekvienas pasakyti,

kas tik lygina jo kultūrą su laisvosios Lietuvos kultūra, kuriama po didžiojo karo pačių lietuvių. Ir negalėjo nepasireikšti tokio skirtumo: patekęs Lenkijos ribosis, jis virto užkampiu, atkirs tu nuo savo kamieno, laisvai kvėpuojančio Baltijos pajūriu oru. Jis atsi- kauoti, tik glaudžiai sutapęs su laisvąja Lietuva.

Kas kaltas, kad va jau keliolikti metai, kaip toji klina riba skirta Kau- ną nuo Vilniaus? Kas kaltas, kad tą abiejų kraštų gyvenimo srovę per vidų ir užvenkta? Lenkai kaltina lietuvių užsispyrimą ir nenorą užmezgti santykius su Lenkija. Tai, esą, barbariška, tai negirdėta diplomatinė santykių istorijoje. Su tokia nuomone reikia sutikti, tačiau lietuviui negali imtis pri- metamos kaltės. Mezgant tautai su tauta santykius, reikia laikytis arba įvykių pajėgos, arba teisės. Lietuviai nepripažįsta smurtu sudaryto fait accom- pli, o sillo derėtis teisiniais pagrindais einančiais iš augščiau minėtų tarptauti- nių teisinių aktų. Lenkai šaukėsi Vilsono dėsno, kada kūrė ir statė savo valstybę. Taigi, kas to dėsno nebese- liauko, tas ir gali būti kaltinamas už barbarišką santykių būklės sudarymą. Jei taip, tai lenkai turi suprasti lietu- vių ir pripažinti jiems tą pačią apsis- premdimo teisę, kaip ją yra sau pripa- žinę, vadinasi, turi atsisakyti imperia- listiško nacionalizmo Lietuvos linkui. Lietuvio lenko tipas, kokį buvo sudari- siu istorija, šiandien nebėra galimas.

Seniau lenkai susipratusius lietuvius vadindavo litvomanais, neištikimais ben- drai Lenkijos ir Lietuvos bylai, o šiandien, kai Lietuva, nors ne visa, yra laisva, to priekaišto jie nebėdaro, tik nebeneri išaiškinti atgyvenusių tipų, kurs vadinasi origine lituanus, natione polo- nus, ir pripažinti jam teisę spręsti Lie- tuvos likimą. Taip va maršalo Pilsud- skio vielionis išvystydavos tuo vardu, kur jam rodydavos potozu, kaip šit 1927 m. per savo pasikalbėjimus, duos- tus Paryžiaus laikraštiniškai. Tas dvilypis tipas susyravo lietuvių tautai atgimstant: vienoje šeimoje kartais ras- davos trijų tautų šalininkų. Šit mūsų universiteto prof. Ivanuskas, bajoras, kilimo Lydos apskrities lietuvis, o jo vienas brolis laikydavo save gudu, tre- čias — lenku. Ir visa eilė mūsų bajorų, kaip Biržiškai, Mongirdai, Lands- bergiai, Pečkaukaitė, Pribiliauskienė, Putvinskiai ir daugelis kitų, — visi jie kilę iš šeimų, kurių tėvai ar seneliai laikė save lietuviams-lenkais. Pagaliau, prieš keleris metus miręs teišiškis Na- rutavičius, lenkiškos kultūros bajoras, buvo vilniškės Valstybės Tarybos na- rys, pasirašęs nepriklausomos Lietuvos skelbimo aktą. O jo tikrasis brolis, Narutavičius, pilsudskininikas, buvo iš- rinktas Lenkijos prezidentu. Tokio būdu, sulenkiję lietuvių, kurie sakosi už Lenkiją, norėtų su savim nuvesti jon ir tautiškai nesusipratusią liaudį; tie ku- rie atsimena savo lietuvišką kilimą, sto- ja už atgimstančią Lietuvą. (b. d.)

Vietos lietuvių gyvenimas.

JUK TAI JAU PERDAUG.

Kad Dr. V. Kudirkos mokykloje ir p. Nalivaiką iškrausčius ne viskas tvarkoj, parodo ir šis faktas. Nalivaikai išsikėlus į Villa Zelina gyventi, su juo persikėlė ir p. Korsakas. Tačiau ir ten gyvendamas vis laikė dar Dr. V. Kudirkos mokykloje užėmęs kambarį. Kilo įtarimas, ar jis tame kambarį kartais nelaiko kokių paslėptų daiktų, kurių dar vis nerandama, nes p. Nalivaikai su juo «tėvų komiteta» šeiminiškai jaut nebuvo nei tikros inventoriaus knygos, taigi ir trukumai sunku aiškinti. Mokyklos vedėjas savo įtarimą pareiškė p. Konsului, kuris jam įsakė kambarį prie liudininkų atidaryti ir pažiūrėti, ką ten p. Korsakas laiko. P. Gaigalas su sargu atidarė kambarį rado p. Korsako kambarį keliasdešimt įrištų knygų ir kito mokyklos inventoriaus P. Gaigalas nenorėdamas šį skandalą išnešti viešumon ir ant visados sukompromituoti savo valdinio ir kolegų Povilo Korsako, apie tą reikalą nepranešė policijai, o tik L. S. B. ir p. konsului. Čia P. Korsakas taip įsidaršino, kad net emė p. Gaigalą vaiginti, girdi jis tose kungose turėjęs paslėpęs 2008, ir išai kraustęs juos palikęs. Ešą, pinigų pavogęs mok. L. Gaigalas

Bet maža to, Povilas Korsakas eina dar toliau ir pykčio apimtas pareiškė kun. Suginto «Šviesos» numery p. Konsulų lygina su Muraviovu — Koriku. Visa ko iš P. Korsako galima buvo laukti, bet tokios be rėdystės ir akipėsiskumo tai niekas negalėjo tikėtis.

Toliau, rodos, P. Korsakui nebėra kur eiti. Ir kur jis pirma pateks į Juquery ligoninę ar į kalėjimą, gana sunku pasakyti. Reikia manyti, kad netolima ateitis visa išaiškis.

Mokos vaiko tėvas.

MOTINOS DIENA VILA ANASTAZIJOJ.

Gegužės mėn. 3 d. 2 val. D-ro Jono Basanavičiaus mokykloje įvyko Motinos Dienos minėjimas. Programa buvo atidaryta išsiriškiavus mokyklos skautams, skautėms, vilkiukams ir paukitytėms. Mokytojas Ed. Pažėra pasveikinęs skautus gražiai pakalbėjo apie motinos reikšmę šeimoje, apie jos meilę, darbštumą, ir širdį, džiaugsmus, kančias ir troškinius. Pabaigoje ragino visus vaikūčius savo motiną daugiau mylėti ir atlyginti joms už jų meilę, pasiaukojimą.

Toliau sekė vaikų deklamacijos ir dainos. Programa buvo nors ir trumpa, bet gana graži, įspūdinga

E.

«VILNIES» S-GA GRAŽIAI PAMINĖJO SAVO SUKAKTUVES.

Balandžio 18 dieną Rio de Janeiro lietuviai gražiai paminėjo savo vieninges organizacijos dviejų metų sukaktuves.

Sukaktuvių progą buvo suruoštas vakaras. Į «Vilnies» S-gos dviejų metų sukaktuvių paminimą susirinko daugybė lietuvių ir vietinių brazilų. Žmonių buvo prisirinkę pilna sąė.

Paminėjimą pradėjo «Vilnies» pirmininkas p. J. Saurasaitis kalba kurioje nušvietė organizacijos tikslinę ir reikalingą vietos lietuviams. Taip pat smulkiai nupasakojo apie jos veikimą per adevėta metų. Pirmininkas pažymėjo, kad S-gai teko pergyventi daug vargo, tačiau nežūrint visų sunkumų S-ga neblogai veikia ir vis žengia pirmyn dėka narių pasiaventimui ir ge-

riems norams.

Toliau pirm. J. Saurasaitis perskaitė «Lietuvio» redaktoriaus p. St. Vancevičiaus sveikinimą «Vilnies» Sąjungai.

Po pirmininko kalbėjo dar «Vilnies» S-gos kūrėjas, pirmasis ir dabartinis jos sekretorius p. J. Ramanauskas kuris savo kalboje pažymėjo, kad mūsų lietuviams organizacinis darbas daug geriau sekėsi, jei mes butome vieningesni, mokėtumėm geriau ir gražiau savo tarpe sugyventi. Nensantai, garbės troškimas ir asmens ambicija ardo ir trugdo organizacinį lietuvių veikimą. Kalbėtojai kvietė visus stotį į bendrą kultūrinį darbą ir jam daugiau pasiaventi.

Kalbos ir sveikinimas buvo palydėti gausingu dainų plojimu.

Paskui «Vilnies» meno sekcija suraidino dviejų veiksmų komedija, pastatė vieną gyvąjį paveikslą. Toliau buvo pašokta «Noriu miego». Programoje dalyvavo sesutės p. p. Bernatavičiūtės, V. Usackaitė, K. Ramanauskaitė, J. Ramanauskas ir kiti.

Programa pavyko puikiai ir visiems patiko, ypatingai brazilams, kurie dar nebuvo matę lietuviškų parenkimų.

Sokiai tęsėsi iki 3 val. ryto. Tvarka buvo pavizdinga. Valio Rio lietuvių!

Svečias.

«VILNIES» S-GA NORI SURENGTI VAKARĄ SĄO PAULY.

Rio de Janeiro lietuvių organizacija «Vilnis» birželio mėnesį mano pastatyti vieną vakarą S. Paulo mieste Dariaus ir Girėno vardo salėje (Mokojė). «Vilnies» v-ba ir meno sekcija mano atvažiuoti į S. Paulo ir čia pasirodyti S. Paulo lietuviams. Prie vakaro surengimo žada prisidėti Lietuvių S-ga Brazilijoje ir kiti.

Reikia tikėtis, kad «Vilnies» vakaras S. Pauly turės dideį pasisekimą. Teko patirti, kad greitai laiku į Rio de Janeiro mano kelioms dienoms nuvažiuoti «Lietuvio» redaktoriui St. Vancevičiaus.

Rep.

GRAŽIOS LIETUVIO VESTUVĖS.

Mūsų kolonijoje daug vestuvių būn, tačiau retai mes jas mokame gražiai suruošti. Gražios ir nepaprastai jaukios buvo vestuvės p. J. Kalinos s. p. Balulevičiute. Vestuvėse buvo kotelas ir žymenų svečių iš brazilų visuomenės. Tokios gražios ir malonios vestuvės gal būti pavizdžiu visiems.

Šia progą linkime jaunavedžiams ilgiausių metų ir laimingo gražaus gyvenimo.

Drauziai.

ATIDUOTI SPAUDAI V. ATKOČAIČIO RAŠTAI.

Spaudos d-ja «Šviesa» atdavė spaudai traukinių mrosio mūsų kolonijos poeto V. Atkočaičio raštus. Raštai iš spaudos išels birželio mėnesį. Visi geresnieji V. Atkočaičio raštai sudarys gražią 100 puslapių knygą, kuri spausdinama ant gero poperiaus. Knygą jau dabar galima užsisakyti. Iš anksto užsisakant knygos kaina 2 milreisu. Su prisiantinu 2\$500. Knygą išėjus iš spaudos jos kaina bus 3 milreisai ir su prisiantimo 3\$500.

Šią knygą turėtų įsigyti kiekvienas lietuvis.

Rep.

KAMGI MELUOTI.

Praeitam «Šviesos» nr. buvo aprašyta labai abejotina sensacija apie mokytojo P. Korsako apvogimą, kurioje tarp kitko pažymėta, kad ir iš «Vilnies» knygyne buvo pavogta 38 knygos, kurios vėliau buvo rastos mokyklos knygyne.

Man kaip mokyklos vedėjui visa tai atrodė labai keista ir juokinga. Jau ketvirtas mėnuo dirbu šioje mokykloje bet nei karto neteko girdėti iš Viltiečių nusiskundimų, kad kas jų knygas būtų išvogęs. Taip pat nieks priemanęs nedarė kratos mokyklos knygyne ir jokių svetimų knygų ten nerado.

Tai yra grynas, iš piršto išianžtas melas, panašiai kaip ir pas mokyto. P. Korsaką padaryta «vagystė».

Mok. L. Gaigalas.

GRAŽIAI PAVYKO MOKYKLOS VAKARAS.

Vila Anastazijoje „D-ro Jono Basanavičiaus mokykloje gegužės mėn. 2 dieną buvo surengtas mokyklos naudai vakaras su vaidinimais, monologais ir šokiais.

Vietos jaunimas visai gerai suraidino Sėtrijų Juozo 4 veiksmų komediją „5 X 1 yra 1.“ Monologus sakė p. S. Vancevičius ir E. Pažėra. Komedija publikai labai patiko, nes jos turinys gana įdomus ir nekombinuotas, artistai iš savo roles gerai atliko. Monologai taip pat gerokai prajuokino publiką.

Vakaro tvarka buvo pavizdinga. Žmonių buvo nemaža, vos tipo salėje. Kaip girdėjome, buvo gauta gryno pelno virš pustrčio šimto milreisu, kurie jau juesti sklypo savininkui už mokyklos sklypą sumokėti.

Prie vakaro pasisekimo daugianisia prisidėjo vietos jaunimas, mokinių tėvai ir visuomenė.

Garbė vilaanastaziečiams, kad jie sugeba susiburti gražiam tikslui ir vieningai dirbti.

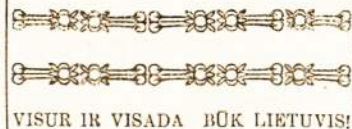
Buvęs.

* * *

Paiėskojimas.

Siuo paiėskoma Petro Pitreño žmona Emilija Pitreñienė - Ramanauskaitė, pabėgusi iš namu su svetimu vyru Vladu Strota. Kas apie ją žino, prašoma pranešti žodžiu ar raštu «Lietuvio» redakcijai.

VISUR IR VISADA BŪK LIETUVIS!

O kiekvieno lietuviu — išėivio pareiga skatytii didžiausj, įdomiausj ir pigiausj visoje Pietų Amerikoje savaitj «LIETUVIS».

SPORTAS

NEGALĖDAMI NUGALĖTI LITHUANIEČIU SUSIPEŠĖ.

Praeitą sekmadienį, gegužės mėn. 3 d. «Lithuanijos» Mokos skyriaus futbolo komandos turėjo stiprias rungtynes su brazilų klubu «Bragão Paulista F. C.», kurio komandose lošė keletas žaidėjų iš «Club São Paulo». Rungtinės buvo gana įdomios, nes principaliai klubo lošikai panaudodami tubuliasią lošimo techniką kiek galėdami spaudė lithuaniečius, kurie tačiau spaudimą atlaikė ir dar II kom. išlošė 2 : 0.

I kom. lošimas nebaigtas, nes prie šio lošikai negalėdami įveikti lithuaniečių tarp savęs susipešė.

Torsidoras.

MOKOS SPORTININKU ŽINIAI.

Šiuo pranešama Sporto S-gos «Lithuanijos» Mokos skyriaus narių žiniai, kad 3 jų metų skyriaus įsteigimo sukaktuvių progą, šaukiamas Dr. V. Kudirkos lietuvių mokykloje gegužės mėn. 14 d. 8 val. vakaro visuotinis narių susirinkimas.

Susirinkimo be kitų skyriaus gyvenimo liečiančių klausimų, bus p. J. Čiuvinško labai įdomi paskaita, todėl visus skyriaus narius kviečiama dalyvauti.

Skyr. Valdyba.

Šį sekmadienį, gegužės mėn. 10 d. Mokos skyr. futbolo komandos turi rungtynes São Caetano «Lazio F. C.» rengiamam festivalė (sporto šventėje) su «Atletico Brazil F. C.». Rungtinės įvyksta uždarose aikštėse ir bus lošiamas iš taurių, todėl žaidėjai joms turi rimtai pasiruošti. Žaidėjai renkami savo patalpoje 11 val.

Rungtinių pažiūrėti kviečiama ir savo gerbiama «torsidą». Įėjimas nemokamas.

Sport. Vedėjas.

* * *

Išvykstant!

Gerbiamieji idėjos draugai Lithuaniečiai! Gyvenimo apystovų verčiamas turėjau nuo Jūsų atsiskirti ir išvykti kitur.

Daugelio metų bendras darbas tiek mane suartino su Jumis, kad išvykdamas jaučiausi lyg atsiskyriąs nuo savo šeimos. Malonu man buvo gyventi Jūsų tarpe ir dirbti būryje jaunųjų pasi ryželių susispieusių po garbingą «Lithuanijos» vėliavą. Deja, tik ar buvau Jūsų būriui naudingas? Tą patys spręskite ir mane minėkite piktu ar geru!

Nežinau, gal kada nors ir vėl susitiksiu. Bet dabar tariau — Sudiev ypač Mokiečiams su kuriais daugiausia teko dirbti!

Linkėju jums, brangus idėjos draugai, ir toliau su dar didesniu pasiryžimu ir nuožirdumu dirbti pasirinktoje savo darbo srityje, ugdyti savyje tautinį susipratimą, Tėvynės meilę, visada ir visur būti tikrais lietuviams lithuaniečiais!

Kazys Bacevičius.

Kipras Petrauskas švenčia savo scenos darbo 25 metų sukaktuves.

Kovo mėn. 26 dieną garsumis Lietuvos dainininkas Kipras Petrauskas kukliai paminėjo savo scenos darbo 25 metų sukaktuves. Tai yra didelis menininko darbo ir kūrybos kelias, kuriuo eidamas Kipras Petrauskas stovi Lietuvos valstybės operos priešakyje.

Kipras Petrauskas — dzukas kuklaus vargonininko sūnus. Pačioje jaunystėje pajūtęs savo meninius patraukimus, jis mokosi muzikos ir padeda savo tėvui, kurį laiką — ir vyresniam broliui, šandien garsian kompozitoriui Mikui Petrauskui.

Tadau visa tai — tai tik savanoriški jaunulio bandymai, iš kurių niekas nieko ypatingesnio nelaukė. Paga liau, Kipras Petrauskas patenka į Petrapilio konservatoriją. 1911 metais įvyksta Petrapilio konservatorijos mokinių spektaklis, kuriame statoma opera Romeo ir Julija. Kipras dalyvauja šiamo spektaklyje. Savo balsu ir valdyba jis atkreipia teatro vadovybės dėmesį. Jis siūnėdamas debiutuoti į Maskvos teatrą. Po dviejų bandymų mūsų Kiprai buvo pareikšta, kad jis dar turi keli kurį trūkumų, bet jo dirbs ir jausmas jį nuves geru keliu. Neapsirikta. Netrukus Kipras Petrauskas pasirašė sutartį ir tapo garsojo Petrogrado Marijos teatro artistas.

Rusijos teatruose Kipras Petrauskos dainavo iki Didžiojo karo. Dažnai jis atvykdavo Lietuvai ir čia suruošdavo visą eilę spektaklių. 1920 met. rudenį Kipras Petrauskas grįžo į Lietuvą. Grįžęs tojais stajų į besikuriantį Lietuvos kariuomenę ir drauge su

kompozitorium Stasiu Šimkum lankė kariuomenės dalis, muzika ir dainomis keldavo kareivių upą.

1920 metais lietuvių dailės draugijoje kyla mintis kurti valstybės teatrą. Kipras Petrauskas ometi imasi šio darbo. Po kurio laiko jo pastangų dėka įsteigta Lietuvos valstybės opera. Tai ne ba pagrindo Kipras Petrauskas nešoja visų pripažintą Lietuvos valstybės operos tėvo vardą. Jis ir dabar, minėdamas savo scenos darbo 25 metų sukaktuves, sekmingai dainuoja Lietuvos teatre.

Jo spektakliai publikos labai mėgiami. Kipras Lietuvos ir lietuviškos dainos vardą gražiai atstovauja ne tik kintajame krašte, bet ir plačiuose užsienioose. Paryžius — Roma, Stocholmas, Praha, tai Kipro Petrausko dainomis nusiūmėtas kelias. Ir užsienioose jo pasiekimas nemažesnis, kaip gimta jame krašte...

Šia proga, pažymėtina, kad Kipras Petrauskas balandžio mėnesį — drauge su Vince Jonuškaite-Zuontiene, Petru Oleka, Juozu Maziška ir Juozu Nauragiu išvyksta įlgoms gastroliams į Pietų Ameriką. Jie ten išbus visą vasarą...

Jie lankė Lietuvos kolonijas. Visai galimas dalykas, kad Lietuvos dainininkai aplankys ir Šiaurės Ameriką. Kipro Petrausko scenos darbo 25 metų sukaktuves Lietuvos visuomenė plačiai minės ateianti rudenį, kai garsūs dainininkas grįž iš savo gastrolių po P. Ameriką.

Tsb.

BIRŽŲ MIESTAS.

dieta žymiai mažiau. Pažymėtina, kad paskutiniųjų atsišaukimų apie 20.000 atspausdinti su žuvusiųjų ūkininkų Gustaičio ir Veiverio atvaizdais. Atsišaukimai pasirašyti «Vyriausaus Ūkininkų Kovos Komitetas». Kaunas, 20. II. 36». Kvotos metu paaiškėjo, kad visi šie atsišaukimai buvo spausdinami Vokietijoje. Stalupėnuose, Fressdorfo spaustuveje. De to, nustatyta, kad toj pačiu spaustuveje buvo atspausdinti ir ūkininkams grasinantįjį lapelį šio kio turinio: «Perzspejo tausta kat prisišaukimu švento istatyme, neparduok savo ūkiškų produktų ir nestatyk pienu ir pienine ba busi baustas mirtam ir sunaikytas tave tartas Vlgdomasis Komitetas».

Šitie grasinantieji lapeliai praėjusių metų rudenį buvo stumtinėjami kai kuriems Šiaurės ūkininkams.

Visi minėti atsišaukimai buvo atspausdinti Fressdorfo spaustuveje su Eitkūnu Grenzkomissaro Lietz'o leidimu. De to, atsišaukimų platinimu reikėtais streikininkai dažnai tarėsi su minėtoju Lietz'u ir Pilupėnų žandarų Urbscha'u. Minėtieji atsišaukimai išspausdė buvo kelis kartus vežami vokiečių administracinių įstaigų automobiliu. Kartu su paskutiniaisiais sulikytais atsišaukimais buvo rastos ir 2 Fressdorfo spaustuvės sąskaitos už atsišaukimų spausdinimą — vieną sąskaitą 50 RM sumos, kita 51 RM.

Sąskaitos tekstas šitoks:

«Šiuo tvirtinu gavęs už 30.000 atsišaukimų RM 50. 29 d. II. 1836. R.» Antroje sąskaitoje pažymima, kad gauti likusieji pinigai 51 RM, 14. III. 36. (pas.) R.

Sąskaitos buvo įdėtos į spaustuvės voką, ant kurio yra šitoks vokiškas spaustuvės užrašas, kurio vertimas duodamas:

F. Fressdorfi
buv. Alfred Drauk
Knygų spaustuve (knygriškyka
Knygų ir mokslo priemonių prekyba)

Stalupėnai

Tenka pažymėti, kad visų trijų rūšių atsišaukimai yra atpausdinti dar kyla lietuvių kalba su daugybė klaidų. Taip, pavyzdžiui, atsišaukime «Ūkininkai, Naujakurėi, Savanorėi» yra 167 klaidos, «Broliai ūkininkai» 98 klaidos ir paskutiniuose atsišaukimuose «Broliai ūkininkai» 124 kalbos klaidos. Pažymėtina, kad antros atsišaukimuose yra ir gotiškų raidžių. Kaip iš kvotos paaiškėjo, viso Vokietijoje — Stalupėnuose buvo atspausdinta per 80.000 egzempliorių atsišaukimų, apie 7 centnerių svorio, o už jų atspausdinimą, mokant dalimis, buvo sumokėta apie 700 litų. Darant šią kvotą yra sulikyti 7 asmenys.

Kvotą daro Marijampolės apygardos saugumo policija. Baigus ją daryti, ji bus perduota Marijampolės apygardos prokuratūrai.

Protestas.

Spaudos d-jos «Šviesa» valdyba šiuo viešai smerkia kun. Suginto provokacijos ir jo iš anksto suorganizuotą smurtą, nuo kurio skaudžiai nukertėjo d-jos narė, senutė C. Bevidienė ir dar keli asmenys. Protestuodami prieš kun. Suginto smurtiškos žygius, savo nare p. C. Bevidienė, nekaltai nukentėjusiai, reiskiaue gilia užuojautą.

Pirm. L. Gaigalas.
Sekret. E. Pažera.
Izd. St. Vancevičius.

Pranešimai.

MOKIEČIU ŽINIAI.

Šiuo pranešama Mokes lietuvių mokyklos mokinių tėvų žiniai, kad š. m. gegužės mėn. 9 d. šeštadienį 8 val. vakaro šaukiamas tėvų bei globėjų visuotinas susirinkimas.

Visus mokinių tėvus kviečiame dalyvauti.

Mokyk'os Ved'jas.

Šiuo pranešama Dom Retiro rajono lietuvių žiniai, kad prie «Vysk. M. Valandėaus» v. lietuvių pradž. mokyklos steigiami suaugusiems vakariniai kursai. Kas nori savo žinias padidinti, mokslinį horizontą praplėsti tegul užrašo į kursus tuojau.

Užrašyti galima kas dien nuo 11 iki 14³⁰ pas «Vysk. M. Valandėaus» mokykloje, Rua Banderantes, 92 pas mokyklos vedėją ir nuo 18 iki 20 val pas Joną Butauską Rua Areal Nr. 16.

Mok. V. V. Nalivaika.

KVIETIMAS.

Ateinantį sekmadienį t. y. gegužės mėn. 10 d. 3 val po pietų. D. L. K. Vytauto mokykloje šaukiamas Liet. Mot. D-jos susirinkimas.

Valdyba.

TIEK «LIETUVJ» SKAITYDAMAS VISKĄ ŽINOSI.

Nemunas praryja ir gimdo naujas salas nuskendusios salos su kryžiuočių pilimais

Per didžiulius potvynius Lietuvos upių tėvas — Nemunas dar ir dabar užlieja didelius plotus — lankas, kaimus ir net miestus. Kai Lietuvoje buvo didesni miškai, tai ir upių vandeningumas buvo žymiai didesnis. Tuomet Nemunas užliedavo didesnius plotus, savo vagoje sunesdavo dideles salas, vienas prarydamas, kitas iš naujo gimdydamas.

Vokiečių leidinyje «Scriptorē Rerum Prussicarum» yra smulkiai surašyta kryžiuočių žygiai į Lietuvą XII—XV amžiuje, kur minimas Nemunas ir jo salos. Ant tų salų pasak «Scriptorē Rerum Prussicarum» prieš 500—600 metų buvo pastatyta daug kryžiuočių pilių. Iš jų labiau minimos Gottes-Verder-Rittersverder, Marijanverder, Mergenverder ir kit.

Prieš keletą metų Lietuvos universiteto prof. Volterio ekspedicija išėjo Gottesverderio tvirtovės. Prof. Volteris šios salos ieškoti nuvyko prie Nemuno ir Nevėžio salos, nes minėtoje knygoje yra užrašyta, kad ta sala yra prie Šilėnų kaimo. Prof. Volteris tikrai rado pilies likučius, bet ne saloje o Nemuno krante. Iš to galima spėti, kad Nemunas per kelis amžius pakeitė savo kryptį ir minėtos salos dalis atsigrūre krante.

Kitas universiteto prof. Jonynas teigia, kad ant kai kurių Nemuno salų tikrai buvusios pastatytos stiprios kryžiuočių tvirtovės. Kai kurias kryžiuočių tvirtoves buvo užpuolusi Lietuvos kariuomenė vedama Kęstutis, Vytauto ir Jogailos. Kelis tūkst. lietuvių kariuomenė paėmė ir išgriovė, nes jos buvo lyg ir kryžiuočių.

atsisiprėmimo punktai tolimesniai žygiai į Lietuvą. Vėliau šios pilybės buvo dalinai atstatytos bet dažnai kęsdavo nuo potvynio, o ilgainiui tas salas Nemunas visai užliejo. Todėl ir dabar tiksliai nustatyta kur ir kurioje vietoje būta kryžiuočių pilių, prof. Jonyno manymu, sunku ir galima tik spėlioti.

Praeitais metais pabaigoje Nemunas praryjo irgi nemažą salą. A. Panemunės valsė. Vičiūnų kaime gyventojai: Kairliūkaitis, Stankevičius, Balčiūnas pasakoja, kad prieš 40—50 metų, Nemune greta dabartinio geležinkelio buvusi didžiulė sala. Ji priklausė Vičiūnų kaimo gyventojams, kurie joje gaudavo galvijus. Vienais metais buvęs nepaprastai didelės Nemuno potvynis. Vičiūnų kaimas buvo užneštas 5—6 metr. ledo sluoksniu. Žemesnėse vietose buvo sugadinti trobesiai, o kitus iš jų nusinešė ledai. Kauno gyventojai vos spėjo pabėgti nuo grėsiąčio pavojaus. Kai Nemunas nusūgo, tai Vičiūnų km. gyventojai labai nustebė, neradę savo salos, iš kurios jie turėdavo pelną. Tais pat metais, pasak senesnių Vičiūnų km. gyventojų, Nemunas sudrybs kelias mažesnes salas Pafaislio ir Raudondvario apylinkėse.

Komendulių ir Rumšiškių apylinkių gyventojai pasakoja apie Žiegdūrų salą, esančią tarp Komendulių ir Rumšiškių, kad ji vienais metais būdavo maža, o kitais metais — labai didelė. Tai priklausydavo nuo Nemuno potvynių. Netoli Žiegdūrų salos Nemunas supildavęs mažesnių salų.

Apie Petrašiūnų salą, šių apylinkių gyventojai dar ir dabar pasakoja įvairių legendų. Net ir pati sala vadinama keliolika. Vieni ją vadina Vičiūnų, kiti — Petrašiūnų, o dar kiti — Mergelių sala. Ši sala irgi vienais metais didėja, kitais mažėja. Ant jos paviršiaus nėra užsilikę jokių griuvėsių, jokių pėdsakų. Todėl, anot prof.

Jonyno, ir negalima tvirtinti, kad yra ta pati Marijanverderio sala. Gal būt, kad tikrąją Marijanverderio salą Nemunas prieš kelius amžius praryjo, o netoli tos vietos supilė dabartinę — Petrašiūnų salą. 1917 m. per didžiąją žiemą Nemunas buvęs labai užtvinęs ir padaręs nemažą nuostolių. Kai kurias salas apgriovęs, o kitas net visai nuskandinęs. Šilėno kaimo gyventojai kurie gyvena prie Nemuno ir Nevėžio santakos pasakoja, kad nuo senų laikų Nemune netoli Nevėžio intako buvusi didelė sala. 1917 metais, buvęs mažas potvynis ir minėtą salą tą pavasarį Nemunas praryjęs. Už kelių metų kiek žemiau, Nemune buvo supilta kelios mažesnės salukės, tačiau ir jas Nemunas praryjęs.

Iš čia paduoto aprašymo galima daryti išvadą, kad amžiams slenkant Nemunas senas salas praryja o vietoje jų gimdo naujas. Gal ir šiemet Nemunas pakartos tai, kas atsitikdavo ankščiau?

Tsb.

BRAZILIJOS NAUJIENOS.

Prasidėjo seimo ir senato posėdžiai

Šią savaitę Rio de Janeiro prasidėjo Brazilijos parlamento posėdžiai. Taip pat senai pradėjo posėdžiai ir Brazilijos senatas. Parlamento pirmininku išrinktas ir vėl p. Antonio Carlos. Parlamentas ir senatas pradėjo svarstyti visą eilę svarbių klausimų.

Didėja Brazilijos kavos eksportas.

Vietos spaudos žiniomis, Brazilijos kavos eksportas paskutiniiais laikais žymiai padidėjo. Vien per šių metų balandžio mėnesį per įvairius Brazilijos uostus išvežta virš milijono maių po 60 kilogramų.

Gegužės pirmoji praėjo ramiai.

Darbo žmonių ir Tautų solidarumo šventė — gegužės pirmoji vietoje Brazilijoje praėjo ramiai ir tvarkingai. Jokii incidentų niekur neįvyko. Tik kai kur komunistai buvo sulaikyti išmėtę agitacinius lapelius.

Respublikos prezidento pranešimas

Brazilijos Respublikos Prezidentas p. Getulio Vargas gegužės 5 dieną padarė platų pranešimą seimui apie Brazilijos vidaus ir užsienio politiką, vyriausybės darbus ir kitą.

São Paulo estado provincijos miestai smarkiai progresuoja.

Paskutiniiais metais pradėjo smarkiai progresuoti ne tik S. Paulo miestas, bet ir šio estado provincijos miestai ir miesteliai. Ypačiai pagyveno statyba. Įvairiuose miestuose ir miesteliuose statoma daugybė gražių ir modernių namų.

Surado «Mūsų Žodžio» spaustuve.

Praėjusią savaitę S. Paulo policija susekė spaustuvę, kur buvo spausdi-

nami komunistiniai laikraščiai ir atsišaukimai. Komunistai spaustuvių buvo įsitaisę ne toli S. Paulo, Pinheiros rajone. Minėtoji spaustuvių buvo spausdinamas ir lietuvių kalba leidžiamas laikraštukas «Mūsų Žodis».

Ekstremistai atleisti iš kariuomenės.

Paskutiniu laiku karo ministerio įsakymu paleisti iš kariuomenės keli karininkai ir kareiviai, kaip ekstremistai.

Tremia svetimšaliai.

Prie nepavykusio praeitais metais ruošto komunistų sukilimo buvo nemažai prisidėję ir įvairių tautybių svetimšaliai ekstremistai. Brazilijos valdžia kovodama su komunistu svetimšaliu ekstremistu tremia iš savo teritorijos, kaip negeistiną elementą. Po nerykusio sukilimo jau daugybė svetimšalių ištremita, jų tarpe ir keliolika lietuvių.

Parduodami namai ant išmokėto sklypo prie pat D. L. K. Vytauto mokyklos Vilioj Belloj.

Kreiptis į V. Kuką arba į minėtą mokyklą.

Liet. S-gai Brazilijoje reikalingi namai.

Lietuvių S-ga Brazilijoje nori rasti ir išnuomoti namus Bom Retiro rajone kuriose tilptų Vysk. M. Valančiaus mokyklą ir kitos reikalingos įstaigos. Lietuviai gyvenantieji Bom Retiro rajone sužinoję apie išnuomojamą kokių nors namus, prašomi pranešti S-gos reikalų vedėjui, rua Bandeirantes, 92.

Valgykla ir pensionas.

Skanius pietūs ir mėnesinis pensionas. Duodami pietūs į namus. Kainos prieinamos. Užėikit pas

JULĖ ŠIMANUSKIENE

Vila Anastacio, Rua Alvarenga Peichoto 85.

RESTORANAS IR VALGYKLA.

Skanius valgiai ir mandagus patarnavimas. Mėnesinis pensionas. Pietūs ir vakarienės už 1\$700 tik pas

POVILĄ ROMANOVĄ

Rua José Paulino, 151, (Bom Retiro)

São Paulo.

D è m è s i o

Kas serga žemiau išvardintomis ligomis, skubėkit, ir busit sveiki. Pagydau galutinai ir trumpiausiu laiku Šankerį, triperį, sifilį ir visokias kitas užkrečiamas ligas ir net visai užsisenėjusias.

Diplomuotas Europoj ir Brazilijoj Medicinos Felceris.

IZIDORIUS

VILLA ZELINA.

Rua Quatorze, Nr. 9.
Bonde nuo Largo da Sè N. 32.
Autobusas nuo seno turgaus.

DIDELĮ DŽIAUGSMĄ SUTEIKSI SAVO GIMINĖMS BEI DRAUGAMS LIETUVOJE IR KITUR, JEI UŽSAKYSI JIEMS „LIETUVIŲ“ 1936 METAMS.

Rusų orkestras su dainomis.

Kiekiena Vakara

VISCONDE RIO BRANCO IR VICTORIA

Kampus gatvė

Bar Rio Branco

Linksmi laiką praleiskite aplankę

LEITE VIGOR

Geriausias pienas São Pauly

S. A, Fabrica de Productos Elimenticios

VIGOR

Rua Joaquim Carlos, 174 S. Paulo

Tel. 9-2161, 9-2162, 9-2163.

Ūkininkai ir darbininkai

Nuosavybę Tamstos galite įsigyti lengviausiai, jei pasinaudosite mūsų Kredito Organizacijos Istaigos pagalba. Mes duodame Namų statybai ilgalaikias paskolas ne vien São Paulo mieste, bet ir kituose miestuose bei gerai vystančiose Kolonijose. Reikalaukite be jokių kompromisų mūsų Prospektų ir kredito planų.

Construtora do Lar Ltda. Praça da Sé, 50 3-o and. S. Paulo.
KALBAMOS VALANDOS NUO 8½ — 11.

Veltui.

Įsūpūnū planą iš Prefeitūros namų statybai tam, kas pirsks sklypą Vila Zelinoje. Dėl sąlygų kreiptis pas

KARLOS KORKIŠKO Av. Zelina
Nr. 53 Villa Zelina.

Pensionas, Valgykla, Pigus ir Geras Bufetas.

Tik Liet. Namuose, rua Bandeirantes, 92. Pirmos rūšies valgis, geras ir mandagus patarnavimas, piglausios kainos. Atsilankykite nors kartą ir įsitikinsite. Taip pat priimami pensionistai labai geromis sąlygomis.

Antulis — Liet. Namų šeimininkas.

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto 1914 m. laidos.)

Rua Ypiranga 15. ap. 4. (kertė rua Santa Ephigenia) Tel. 4-0316
Ligonius priima: nuo 4 iki 9 val. vak., šeštadieniais nuo 3 iki 8 v. v. Sekmadieniais nuo 10 iki 1 val. Venerintų, vidujinių ir psichinių ligų Laboratorija: tyrimas šlapumo, kraujo, mikrobu ir t. t...

„Lietuvio“ prenumerata papiginta!

1936 metams „Lietuvio“ j Lietuvą ir užsienį kainuoja tik 15 milreisu (6 litai), pusmečiui 8\$000 (3 litai). j Pietų ir Šiaurės Ameriką: metams tik 12\$000, pusmečiui 6\$000. Pasiskubinkit užsą.yti „Lietuvį“ savo giminiams bei draugams j Lietuvą, Argentiną, Šiaurės Ameriką ir kitur. Suteiksikt jjeims didelį džiaugsmą!

„Lietuvio“ adresas:

Caixa postal 1764 S. Paulo — Brazilija.

„LIETUVIS“

gaunamas šiose vietose:

- 1) Luz stoties kioske,
- 2) José Paulino vaistinėj,
- 3) Prie pašto laiptų ir kampo,
- 4) Mokoį, kampas Av. P. de Barros kioske.
- 5) Menkaičio krautuvėj S. Annoj.
- 6) Citavičiaus krautuvėje V. Zeli noje.
- 7) Kirilausko krautuvėj, Vila Anastacioj, pas atskirus platintojus visuose miesto rajonuose ir „Lietuvio“, Redakcijoj visomis dienomis.

ADVOKATAS

DR. A. F. CESARINO JUNIOR

Teikia įvairius juridinius patarius lietuviams veltui. Taip pat veda visokias bylas teismo įstaigose. Lietuviai, turėdami kokių nors reikalų su teismo ar kitomis įstaigomis, ar norėdami gauti nemokamai juridinių patarimų kreipkitės pas advokatą Dr. Cesarino Junior.

Praça da Sé, 83 1º andar

Tel. 2-3885

Už apmokamus skelbimus Redakcija neatsako.

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1629.
Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.

Kalba lietuviškai.

Daktaras

A. JAZARA-SNEGE

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

Ladeira Porto Geral 12 sobr.

(kampas Boa Vista ir 25 de Março)

2 andar, salas 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.
Tel. buto 2-5068.

DĖMESIO!

DĖMESIO!

Per «LIETUVIO» Administracija Tamsta gali išsirašyti šiuos Lietuvos laisvųjų laikraščius, išėinančius kas savaitę:

1. «DIRVA», didelis ir įdomus Amerikos lietuvių savaitraštis, išėinas Cleveland mieste. Kaina metams 12 milreisu, pusmečiui 6\$000.
2. «AMERIKOS LIETUVIS», didelis ir įdomus laikraštis, išėinas kas savaitę Worcester mieste. Kaina metams 12 milreisu, pusmečiui 6 milreisai.
3. «PIETŲ AMERIKOS ŽINIOS», 12—16 pusl. savaitraštis, išėinas Argentinoje. Kaina metams 10 milreisu, pusmečiui 6 milreisai.
4. «ŠVYTURYŠ», Argentinios lietuvių laikraštis katalikiškos krypties. Kaina metams 10 milreisu, pusmečiui 6 milreisai.

Visus mėnūtus laikraščius galima užsisakyti «Lietuvio» Administracijoj rua Bandeirantes, 92. Pinigus siusti šiuo adresu: «Lietuvio» caixa postal 1764 laiške pažymint, kokį laikraštį norima užsisakyti.

«Lietuvio» Redakcijoj galima pirkti ir pavieniais numeriais visokių lietuviškų laikraščių.

DANTISTAS

JOSE LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 264 sobr. São Paulo
Tel. 5-4954

Diplomuotas Europoje ir S. Pauly, su daugelio metų praktikos. — Blombuoja dantis už 10\$000 su parocelena, arba sidarbu. — Darbas garantuotas. Traukia dantis be skausmo už 5\$000. Atidaryta dieną ir nakti. —

Laivakortės j Lietuva ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

Laivų įėjimas j Europą
Astrida 15. 4. 36.
Jos. Charlotte 15. 5. 36.
Astrida 15. 6. 36.

Kainos pigios.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA [kurta 1900 m.

Rua Mauá 207, kampas rua Conceição, prie pat Luz stoties.

Įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100-000\$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai [įstaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto ligi 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

PASAULY

Baltijo valstybių konferencija.

Gegužės 7 dieną Estijos sostinėje Taline prasidėjo Pabaltijo valstybių konferencija, kurioje dalyvauja Lietuva, Latvija ir Estija. Konferencija tęsis dvi dienas.

Negus atvyko į Jeruzolimą.

Gegužės 8 d. Abisininijos Imperatorius Negus su savo žmona atvyko į Palestiną, Jeruzolimą miestą. Abisininčiai beveik visiškai pralaimėjo karą su Italais. Italai šaukia, kad visą Etiopiją esanti jų rankose.

Baltijos kongresas Kaune.

Š. m. rugsėjo 22 d. Kaune įvyks lietuvių, latvių ir estų susitarinimo kongresas, šaukiamas estų vienybės draugijų. 1937 m. toks kongresas bus šaukiamas Estijoje, o 1938 m. — Latvijoje. Lietuvių laikraščiai rašo, kad latvių — lietuvių ir latvių — estų vienybės draugijos sukviustusios įvairių organizacijų atstovus pasitarti Baltijos kongreso klausimui. Tams pasitarime nutarta, kad visos Latvijos organizacijos, kurios turi ryšių su panašiomis organizacijomis Lietuvoje, savo suvažiavimus, kongresus ir posėdžiu-runtų Baltijos tautų kongreso metu. Taip pat nutarta paraginti, kad tuo visos metu posėdžiautu visos Estijos ir Lietuvos organizacijos.

Hugh Dalton kritikuoja Anglų vyriausybę.

Anglijos darbiečių partijos atstovas H. Dalton pasakė reikšmingą kalbą parlamente, kurioje tmarkiai kritikavo Anglijos vyriausybės politiką. Anglijos vyriausybė nesugebėjusi užstoti Abisininijos reikalų, dėl nevykusios savo politikos privedusi Tautų Sąjungą prie visiško politinio krizio.

Iškilmingai palaidotas Egipto karalius.

Balandžio 30 dieną su didžiausiomis iškilimėmis palaidotas miręs Egipto karalius Faud. Naujuoju Egipto karalium išrinktas Faruk I. Šiomis dienomis Egipte įvyko senato rinkimai.

Arabai reikalauja visiškai uždaryti žydų įvažiavimą į Palestiną.

Jeruzolimo arabų vadas spaudos atstovams pareiškė, kad Palestinoje nebūsią ramybės, kol nebus patenkintas arabų reikalavimas — visiškai uždaryti žydų emigraciją Palestinon. Arabai darysią streikus ir toliau kovosią prieš žydus.

Konfuzas Adis Abeboje.

Abisininijos kariuomenei apleidus Adis Abebą, Abisininijos sostinėje pasidarė didelis konfuzas. Įvairios vagių ir banditų gaujos pradėjo užpildinėti gyventojus. Banditai buvo užpuolę Amerikos ir Prancūzijos atstovybes bei kitas svetimšalių įstaigas. Italams užėjus Adis Abeboje vėl pasidarė ramu. Maršalas Badoglio Adis Abeboje perkėlė savo kariuomenės štabą.

Daug gaisrų Lenkijoje.

Iš Varšuvos pranešama, kad įvairiuose Lenkijos miestuose įvyko keletas labai didelių gaisrų, padariusių milžiniškų nuostolių. Zamosciose sudegė apie 200 namų. 1500 žmonių irko be pastogės. Davidgrodek miestely sudegė per šimtą namų. Per gaisrus žuvo keletas žmonių.

Didelė politinė byla Estijoje.

Taline prasidėjo didelė politinė byla kurioje kaltinama 154 asmenys samokslė prieš esamąją tvarką. Kaltinamųjų suole yra daug žymių žmonių, kaip buv. karo

ministeris gen. Larka, keletas karininkų ir seimo atstovų. Ši didžiulė politinė byla tęsis keletą savaitių. Kaltinamuosius gina 40 advokatų. Išsukta virš 70 liudininkų.

— Vokietijoje nukrito ir sudužo didžiulis karo lėktuvas. Per katastrofą žuvo keletas karininkų. Lėktuvas nukrito į Berlyno miesto gatvę. Taip pat keit asmenis sunkiai sužeisti.

Kada gi bus galas?

Niekad gal mūsų kolonijos gyvenimas nebuvo taip drumsčiamas, kaip pastaruoju laiku. Nuo praėjusio m. kunigo Suginto užkurta lietuvių tarpe nesantaikos, keršto ir pykčio ugnis liepsnoja ir kaskart labiau piečiasi.

Kas seka mūsų kolonijos gyvenimą, tas aiškiai mato, kad pas mus kasdien vis darosi blogiau. Neapkynta, kerštas, provokacijos, žmonių kurtymai jau pasiekė aukščiausiąjį laipsnį. Tik to bereikėjo, kad jau lietuvis lietuviui pradėtų akmenimis galvas skaldyti. Sulaukėme ir šito. Įsiskarščiavusiems provokatoriams jau nebeužtenka nuolatinių šmeižtų spaudoje. Negana bauriausiu kolonijinių bažnyčioje per pamokslus, susirinkimus ir viešose vietose. Griebiamasi jau paskutinės priemonės — smurto su tartamais priešais.

Štai dar viena juoda mūsų kolonijos dėmė. Praeitą sekmadienį kun. Sugintas suanekė «nepaprastą» L. K. Bendruomenės susirinkimą Vna Zelinoje prie naujai pastatytos lietuvių bažnyčios (ant šventoriaus). Daugelis lietuvių katalikų žinodami kokie tie būna kun. Suginto susirinkiniai, visai neatėjo jo tik į susirinkimą, bet ir į bažnyčią, nors tą sekmadienį buvo skelbtos pamados Motinos dienos pamudinėjimui. Nesuvižo ir iš anksto o a e b t s «nepaprastas» susirinkimas. Po pamadų ant šventoriaus vis tik susirinko virš šimto žmonių. Susirinkimą, kuris buvo labai panašus į Lietuvos kadaise buvusius priešrinkiminius mitingus, pradėjo kun. Sugintas, pažymėjęs, kad prieš jį esą daromi žygiai ir jo nenorima S. Pauly, todėl suaukęs susirinkimą, kad jį katalikai užtarti pas São Paulo Vyskupą, nes jis kviečiamaus pasišikinti J. Ekhoelenojai dėl savo darbų ir oligesio lietuvių kolonijoje. Buvo dar kalbama apie bažnyčią ir kitus Bendruomenės reikalus. Pradžioje visi žmonės laikėsi ramiai, bet kada į pabaigą kun. Sugintas vėl pradėjo šaukti, kad prieš jį buvo renkami lietuvių katalikų parašai, keletas žmonių atsiliepė, kad jie ne prieš kun. Sugintą parašus rinko, bet paraiše prašyma Jo Ekhoelencijai Kauno Arkivyskupui, kad būtų į S. Paulo atsiustas antras kunigas. Vos pastarieji spėjo tarti keletą žodžių, kaip minioje kilo didžiausias triukšmas ir peštynės. Kun. Suginto išnanko suorganizuotas moterėlių kadras, apsiginklavusių lietsargiais ir plytomis, puolė mušti tuos kurie drįso pašikinti tikrąją tiesą. Sugintuotos moterėlės ir keli vyrai žiauriai sumosė senutę C. Bevidienę, žilaplaukius vyrus Nasilėną, Šilumbą ir kitus, kurie yra kaip tik pasižymėję katalikų daug padėję kun. Sugintui aukų rinkime ir kituose Bendruomenės reikaluose.

Kilusio triukšmo nieks nesistengė malšinti. Kun. Sugintas padrasintęs savo išprovokuotu «žygium», išitraukė iš kišenės bianrausiai suredaguotą keletą lapų rezoliuciją prieš p. Konsulą, L. Majienę, Liet. S-gą Brazilijoje ir kitus, pradėjo ją skaityti. Tačiau rezoliucijos nieks neklausė ir negirdėjo dėl didžiausio triukšmo, kuris tęsėsi apie valandą. Perskačius rezoliuciją

kun. Sugintas kvietė savo šalininkus po ja pasirašyti.

Kilus peštynėms nemažai žmonių išisiskirtė, bijodami gauti nekaltai su plytgalium į galvą. Ne vienas lietuvis stebėjosi šitokia kun. Suginto provokacija. Prieš susirinkimą kun. Sugintas vaikščiojo po V. Belą ir V. Zelina kurstydamas moterėles, kad šiuos nieko neįaukdamas pultų mušti kiekvieną kuris išdrįs bent žodelį atsilieptų prieš jį.

Čia nenorom kiekvienam pudoriam lietuviui skerbiasi į galvą klausimas: kada gi pagaliau bus visam tam galas. Gėda lietuvių kolonijai. Gėda ir tiems kurie neturi nei sąžinės, nei padorumo puliti mušti nekaltus, beginklius senelius ir moterys. Kad kun. Sugintas neturi nė krisliojo sąžinės nei padorumo jusno, tai nereikia, kad ir mes visi lietuviui jų neturėtume turėti.

Vis tik reikia tikėtis, kad ateis laikas ir kun. Suginto provokacijomis bei kolonijos žmonių kurtymui bus padarytas galas, nes padėtis kaskart darosi neapakenčiamesnė. Jaugi neširas jėgos, kuri kun. Sugintą pasodin į savo vietą ir neleisti jam vaikščioti ant žmonių galvų purvinais batais. Juk bažnyčią statėme ir jai pinigų dėjome ne mitingams ir peštynėms organizuoti, bet Dievo žodžiui skelbti

Katalikas.

Redakcijoj yra laišakai:

T. Davolytei, J. Dulskiui, J. Garškal, V. Klimanskui, S. Pozinui, J. Pukeniui, A. Pisarevičienei, V. Pačinskui J. Povilaičiui, V. Pečiulniui, A. Potopui, B. Petraitytei, P. Pipirui, J. Pribiūniui, J. Rainiui, P. Rinkevičiui, J. Rinkevičiui, M. Resbickiui, E. Rainytei, P. Ruzgytei, O. Randžiutei, J. Stankūniui. B. Skujai, J. Sakalauskui, J. Žilinskui

PASTABA: Laiškų žemėjai neturintioji išsipirkę pašto dėžutes — moka už laišką 200 reisų.

Administracija.

Padėka.

Dr. J. Basanavičiaus liet. mokyklos Tėvų Komitetas nuoširdžiai dėkoja: E. Beizaraitėi, K. Makauskaitei, V. Stungytei, J. Gudaičiui, D. Valentai, A. Russteikai, E. Apanavičiui, J. Dobilui ir J. Masziliauskui, gražiai atlikusiems mokyklos vakaro programą š. m. gegužės 3 d. Taip pat St. Jonaičiui, paskiriam mokyklos naudai visą bufeto pinigą bei visiems kitiems prisidėjusiems prie šio vakaro pastatymo.

Tėvų Komiteto V-b.

PAIEŠKOMI BRONIAUS STEPONAIČIO ĮPĖDINIAI.

São Paulo pirmosios apygardos (1 a Vara de Orphaos — 1° officio) teisėjas Dr. Alberto de Oliveira Lima «Diario Official» iš š. m. balandžio 15 dienos skelbia visuomenės žiniai, kad paieškomi mirusiojo Broniaus Steponaičio įpėdiniai bei visi asmenys, turintieji kokių nors pretenzijų į mirusiojo turtą. Visas pretenzijas pareikšti galima Dr. Alberto de Oliveira Lima, pirmosios apygardos teisėjui iki 1937 metų balandžio 15 dienos.

Ši sekmadieni gegužės 10 d. Linksmas ir gražus

šokių VAKARAS

L. Namu salėje, rua Bandeirantes, 92. Pradžia 7 val. Visi, visi i VAKARĄ!!!

DĖMESIO! DĖMESIO!

BALIUS -- KONCERTAS.

GEGUŽĖS 16 D. Lietuvių Namų salėje (rua Bandeirantes, 92) įvyksta GRANDIOZINIS «VILTIES» S-GOS

Koncertas--BALIUS

Programa įvairi ir įdomi: solo, duetai, kvartetai, choras etc. Įėjimas su pakvietimais, kurie gaunami išnanko pas «Vilties» Centro Valdybos narius. Pradžia 8 val., pabaiga 4 val. Visas pelnas skiriamas «Vilties» žurnalo naudai.